

Reglement Diplomerings

Reglement VSO Diplomerings Praktijk op Het Molenduin

INSTEMMING MR: 26 augustus 2021

DATUM VASTSTELLING: 26 augustus 2021

Door: A.M. van Kampen, directeur

INHOUDSOPGAVE REGLEMENT DIPLOMERING

1. ALGEMEEN: HET VSO DIPLOMA
2. BEGRIPPEN
3. TOTSTANDKOMING EN WIJZIGINGEN
4. PUBLICATIE
5. DE EISEN VOOR HET BEHALEN VAN HET VSO DIPLOMA
6. HET EXAMENDOSSIER
7. HERKANSING
8. DE EXAMENCOMMISSIE
9. BEROEPSMOGELIJKHEID
10. VASTSTELLING
11. SLOTBEPALING

- BIJLAGEN: - AFTEKENLIJST EXAMENPORTFOLIO
- STREEF- EN BEHEERSINGSDOELEN ZIE BIJLAGE

1. ALGEMEEN: HET VSO DIPLOMA

Het uitgangspunt is dat alle leerlingen die zijn toegelaten tot het arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel in het voortgezet speciaal onderwijs een diploma kunnen behalen, ondanks de grote variatie in mogelijkheden, vaardigheden en competenties.

Het diploma vso praktijkonderwijs geeft door middel van het portfolio zicht op de ontwikkeling van de leerling, de mate van beheersing van de praktijkvorming (arbeidscompetenties en vakvaardigheden) en de verschillende leergebieden. Het kunnen afsluiten van de onderwijsloopbaan met het diploma geeft erkenning aan de leerling en laat daarmee zien dat het arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel een volwaardige opleiding is.

Het diploma vso praktijkonderwijs geeft geen doorstroomrecht naar het middelbaar beroepsonderwijs (mbo). Daarvoor is een volledig kwalificerend vmbo-diploma nodig. De leerling kan desgewenst instromen in de drempelloze mbo-entreeopleiding.

De waarde van het diploma vso praktijkonderwijs zit in de erkenning door de arbeidsmarkt. Aansluiting bij de taal van de arbeidsmarkt kan door het gebruik van de mbo-entree competenties. Deze competenties zitten deels verwerkt in de vso kerndoelen van het leergebied 'voorbereiding op arbeid' (arbeidstoeleiding) en in het domein werken van het curriculum praktijkonderwijs.

Aan het diploma vso praktijkonderwijs worden eisen gesteld waardoor het zowel voor de leerling als de omgeving waarde verkrijgt en maatschappelijk relevant is. Deze eisen betreffen:

1. De streef- en beheersingsdoelen zoals die benoemd zijn in de kerndoelen voor het arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel in het vso binnen de leergebieden: leren, wonen, werken, vrije tijd en burgerschap;
2. De praktijkvorming waarbij inzichtelijk gemaakt wordt in welke mate de leerling arbeidscompetenties en vakvaardigheden beheerst, hoe de stages verlopen zijn en of de leerling certificaten heeft behaald;
3. Cognitieve vaardigheden: de beheersing van de streefdoelen voor taal- en rekenvaardigheden op referentieniveau 1F (Meijerink) en de leervaardigheden;
4. De deelname aan het onderwijsprogramma (lessen en stage) kent een minimale aanwezigheid van 90% binnen de mogelijkheden van de leerling ($\leq 10\%$ ongeoorloofd verzuim).

De wijze waarop het onderwijsleerproces wordt georganiseerd en leerlingen competenties verwerven kunnen verschillen per school. De eindtermen die worden geëxamineerd zijn voor alle scholen/locaties gelijk. De verworven competenties worden opgenomen in het examendossier en zichtbaar in het portfolio van de leerling.

De schoolloopbaan wordt afgesloten met een 'examengesprek'. Dit examengesprek is een afrondend gesprek over het portfolio en het onderwijsleerproces. De leerling presenteert binnen zijn mogelijkheden wat hij geleerd heeft en wat de plannen voor de toekomst zijn. Dit is in aanwezigheid van een examinerator uit de eigen school en een assessor die verbonden is aan een andere vso school, het praktijkonderwijs of het bedrijfsleven (bijvoorbeeld een stagebegeleider). Aan de leerlingen die voldoen aan de voorwaarden, zoals gesteld in dit reglement, reikt de school het "diploma vso praktijkonderwijs" uit.

Leerlingen die de schoolloopbaan niet afronden of niet voldoen aan de voorwaarden van het diploma, ontvangen het diploma niet. Zij krijgen een verklaring. Hierin staat beschreven dat de leerling onderwijs heeft gevolgd op de vso-school en aan welke leergebieden gewerkt is.

In dit reglement zijn de gehanteerde criteria bij het al dan niet verstrekken van het diploma vso praktijkonderwijs uitgewerkt.

2. BEGRIPPEN

In dit reglement komen de volgende begrippen aan bod, elk begrip wordt kort toegelicht:

1. *Aftekenlijst*: Overzicht met onderdelen waar de leerling bewijzen van moet kunnen overleggen om voor het Examengesprek in aanmerking te kunnen komen. Deze lijst dient te worden ondertekend door leerling, mentor en assessor (zie bijlage aftekenlijst).
2. *Assessor* (examengespreksleider): Een door de school aangewezen persoon, die bevoegd is om een examengesprek te voeren of een (bewijs van) proeve van bekwaamheid te beoordelen. Deze persoon heeft geen belang bij de beoordeling van de leerling en is dus onafhankelijk.
3. *Bewijs*: Een schriftelijke verklaring van de school dat een leerling voldoet aan een bepaald eisenpakket, bepaalde leerdoelen heeft behaald of heeft deelgenomen aan bepaalde activiteiten.
4. *Competentie*: Het geheel van kennis, (vak)vaardigheden en de houding die je nodig hebt voor het uitoefenen van een beroep.
5. *Examencommissie*: De commissie die beoordeelt of een leerling wel dan niet een diploma behaald heeft.
6. *Examendossier*: Een selectie van bewijzen opgebouwd volgens de gestelde eisen, waaronder een beschrijving van het genoten onderwijs (incl. stages).
7. *Geschillencommissie*: Een commissie, bestaande uit leden van de school, die een bindend besluit neemt over een geschil tussen leerlingen/ouders en een school. In de geschillencommissie neemt niet de directeur noch de voorzitter van de examencommissie deel.
8. *Leerlingen*: Leerlingen die een toelaatbaarheidsverklaring voor het vso hebben.
9. *Mentor*: Specifieke begeleider vanuit de school voor de leerling.
10. *Ouder(s)*: Gezaghebbende(n) van de leerling (ouder, verzorger, voogd).
11. *Portfolio*: Een ontwikkelingsgericht dossier met bewijsstukken van opgedane kennis en vaardigheden. Dit kan digitaal en/of op papier zijn.
12. *Reglement*: Een set van afspraken met betrekking tot het schooldiploma vso praktijkonderwijs.
13. *Schoolleiding*: Leden van het managementteam van Het Molenduin.
14. *Teamleden*: Personeelsleden van de school voor voortgezet speciaal onderwijs.
15. *Verklaring*: Leerlingen die niet voldoen aan de gestelde eisen die beschreven staan in het reglement om het schooldiploma vso praktijkonderwijs te behalen ontvangen een verklaring. In de verklaring staat vermeld wanneer een leerling stond ingeschreven bij Het Molenduin.

3. TOTSTANDKOMING EN WIJZIGINGEN

Het landelijke reglement

Het reglement diploma vso praktijkonderwijs is ontwikkeld in opdracht van OCW en de Sectorraad Gespecialiseerd Onderwijs (GO). De rijksoverheid heeft in de wet verankerd dat vanaf schooljaar 2021/2022 leerlingen het schooldiploma kunnen behalen. Op basis hiervan dienen scholen zelf een reglement vast te stellen hoe zij gaan werken met het schooldiploma en het portfolio. Dit geldt dus tevens voor Het Molenduin.

Het reglement van de school

Het reglement voor de diplomering van Het Molenduin is gebaseerd op het landelijke reglement. Dit reglement wordt afgestemd met de medezeggenschapsraad en vastgesteld door het bevoegd gezag van de school. Voorstellen tot wijziging op de eigen school kunnen worden gedaan door teamleden, leerlingen (vanuit de leerlingenraad) of de ouders (vanuit de medezeggenschapsraad). De schoolleiding monitort de gezamenlijke afspraken.

4. PUBLICATIE

De publicatie van het (actuele) landelijke reglement is via de website van de Sectorraad GO onder het thema 'expertgroepen'.

Het reglement van de school ligt ter inzage bij de directeur en de schooladministratie en staat op de website van Het Molenduin. Het reglement wordt uitgereikt aan (de ouders van) examenkandidaten. Een verwijzing naar dit reglement is in de schoolgids opgenomen en tevens te vinden op de website van de school.

5. DE EISEN VOOR HET BEHALEN VAN HET VSO DIPLOMA

Om het schooldiploma vso praktijkonderwijs te behalen, dient de leerling te voldoen aan het examendossier (zie Artikel 6). Een leerling bouwt voortdurend aan zijn examendossier door de aanwezigheid en de voortgaande ontwikkeling. Bewijzen van het leer- en ontwikkelproces maakt de leerling in het portfolio inzichtelijk. De leerling bepaalt zelf wat hij in het portfolio wil laten zien, deze bewijzen dienen wel recht te doen aan hetgeen in de Aftekenlijst wordt gevraagd.

Aan de leerlingen worden de volgende eisen gesteld:

1. Voldoende onderwijsdeelname

Een leerling heeft binnen zijn mogelijkheden voldoende aan het onderwijs deelgenomen (inclusief de stages), bij een aanwezigheid van tenminste 90% gedurende het laatste schooljaar. De mogelijkheden van de leerling zijn individueel bepaald. De leerling heeft niet meer dan 10% ongeoorloofd schoolverzuim. Het percentage wordt berekend over het aantal uren dat de leerling binnen zijn mogelijkheden het examenjaar aanwezig kon zijn op school. Het ongeoorloofde verzuim wordt dan vergeleken met het aantal lessen dat de leerling wel op school kon zijn.

2. Het (digitale) portfolio

Het portfolio bestaat uit vier onderdelen, dat zijn:

a) *Praktijkvorming*

De praktijkvorming vormt de kern van het schooldiploma vso praktijkonderwijs. Hierbij gaat het om de volgende onderdelen (de bewijzen zitten in het portfolio van de leerling):

- Beheersing van de arbeidscompetenties (ook wel werknemersvaardigheden genoemd).
De arbeidscompetenties hebben veel overlap met de sociaal-emotionele competenties waar de leerling aan werkt;
- Beheersing van de vakvaardigheden;
- De stages die de leerling heeft gelopen;
- Eventueel behaalde certificaten en/of diploma's op het gebied van de praktijkvorming.

b) *Presentatie "wie ben ik, wat kan ik en wat wil ik?"*

De leerling beschrijft zichzelf en reflecteert op de eigen kwaliteiten en motieven. De leerling geeft onder andere aan wat hij wil gaan doen op het gebied van werken, hoe hij de eigen loopbaan gaat sturen en wie hij daarvoor nodig heeft vanuit het eigen netwerk.

c) *Kernvakken*

De mate van beheersing van de kernvakken, naar de mogelijkheden van de leerling:

- De beheersing van (op weg naar) referentieniveau 1F voor 'Nederlandse taal en communicatie';
- De beheersing van (op weg naar) referentieniveau 1F voor 'Rekenen wiskunde';
- De beheersing van (op weg naar) CEF/ERK A1 voor 'Engels' (IVIO).

Zowel de mate van beheersing van de kernvakken als de praktijkvorming worden inzichtelijk gemaakt voor het diploma vso praktijkonderwijs.

d) *Wonen, vrije tijd en burgerschapsvorming*

De leerling heeft actief deelgenomen aan de thema's op het gebied van wonen, vrije tijd en burgerschap.

- Op het gebied van het domein 'wonen' maakt de leerling de zelfstandigheid en de zelfredzaamheid inzichtelijk door middel van opdrachten die de leerling heeft uitgevoerd;
- Op het gebied van het domein 'vrije tijd' presenteert de leerling welke hobby's hij heeft en/of hoe hij de vrije tijd wil in gaan inrichten;
- Op het gebied van het domein 'burgerschap' gaat het over het als een burger deel kunnen nemen aan de maatschappij en het digitaal vaardig zijn. De leerling maakt dit inzichtelijk door middel van opdrachten en/of de deelname aan thema's en workshops e.d. die de leerling heeft uitgevoerd en/of gevolgd.

In het examenjaar 2021/2022 gebruiken we hiervoor het digitale portfolio 'Cozima'. De leerling verzamelt de bewijzen binnen dit digitale portfolio. Wanneer de leerling aan alle bovengenoemde onderdelen voldoet, dan wordt de leerling uitgenodigd voor het examengesprek. De leerling is dan feitelijk al geslaagd voor het diploma vso praktijkonderwijs. Wanneer de leerling niet aan de voorgaande onderdelen voldoet, dan kan er een herkansing voor het betreffende onderdeel gedaan worden.

3. Examengesprek

Wanneer de leerling het examengesprek mag voeren, dan voldoet de leerling aan de eisen die gesteld zijn onder onderdeel 1 (aanwezigheid) en onderdeel 2 (portfolio).

De leerling presenteert tijdens het examengesprek het portfolio. Het portfolio vormt het centrale document van de ontwikkeling en de wensen van de leerling. Tijdens het examengesprek wordt stilgestaan bij wat de leerling heeft geleerd, wat hij wil gaan doen, hoe hij dit gaat aanpakken en wat hij hiervoor nodig heeft. Een bewijs van bekwaamheid kunnen voorleggen kan onderdeel zijn van het examengesprek. De mentor, een voor de leerling belangrijk persoon (of personen) en een assessor zijn aanwezig bij het examengesprek.

6. HET EXAMENDOSSIER

De in Artikel 5 gestelde eisen zijn terug te vinden in het examendossier. Dit dossier bestaat minimaal uit:

1. Persoonsgegevens, kopie ID-bewijs, curriculum vitae, foto;
2. Bewijs van voldoende onderwijs- en stagedeelname;
3. Het portfolio met daarin tenminste:
  - a. Bewijzen van de praktijkvorming, (eventueel) behaalde certificaten en verslagen en/of beoordelingen van de stages;
  - b. Beschrijving van de Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) met daarin aandacht voor de kwaliteitenreflectie, motievenreflectie, werkexploratie, loopbaansturing en netwerken;
  - c. Onafhankelijke toetsresultaten (bijv. AMN) van Nederlandse taal, Rekenen wiskunde;
  - d. Bewijzen van het werken aan de gebieden wonen, vrije tijd en burgerschap;
4. De schriftelijke uitslag van het examengesprek.

7. HERKANSING

Leerlingen die niet aan de eisen voldoen, zoals die gesteld zijn (Artikel 5 en Artikel 6), worden besproken in de examencommissie. Er kan alsnog een diploma verstrekt worden als er sprake is van:

- (Alsnog) laten zien te voldoen aan de eisen en/of;
- Een aantoonbaar uitgevoerde maatschappelijke opdracht in de eigen tijd bij te weinig onderwijsdeelname door ongeoorloofd verzuim;
- Bijzondere omstandigheden.

Dit is ter beoordeling van de examencommissie van de school.

8. DE EXAMENCOMMISSIE

De examencommissie bestaat in ieder geval uit:

- De directeur of locatiecoördinator die tevens voorzitter van de commissie is;
- Een secretaris die de verslaglegging en communicatie verzorgt;
- Praktijkdocent / mentor.

De voornaamste taak van de examencommissie is beoordelen of de leerling voldoet aan de eisen, zoals gesteld in Artikel 5 en Artikel 6. Vervolgens neemt de examencommissie een besluit over:

- Het uitreiken van een diploma of een verklaring;
- Het aangeven van condities waaronder het diploma alsnog behaald kan worden.

De commissie komt in eind periode 3/begin periode 4 van ieder schooljaar bijeen en in ieder geval aan het eind van de schoolloopbaan van de individuele leerling (bij eerder uitstromen). De examencommissie bepaalt of een schoolverlater een diploma dan wel een verklaring ontvangt. Als een leerling niet voldoet aan de eisen van voldoende certificering en/of voldoende onderwijsdeelname, dan wordt de leerling besproken in de examencommissie. De examencommissie zal informatie inwinnen bij het team (zoals mentoren, zorgteam, docenten die een certificaat niet verstrekt hebben) om een beeld te vormen van de leerling. Als er sprake is van een positieve ontwikkeling en/of van bijzondere omstandigheden, kan de commissie alsnog besluiten tot diplomering. Deze afweging wordt schriftelijk onderbouwd.

9. BEROEPSMOGELIJKHEID

Een leerling (of zijn ouders) kunnen in beroep gaan tegen het besluit van de examencommissie van de school om geen diploma te verstrekken.

De geschillencommissie is een onafhankelijke commissie die (per geschil) wordt samengesteld door de school. De geschillencommissie bestaat uit drie leden. Degene die voorzitter is van de examencommissie waarmee ouders een geschil hebben, heeft geen zitting in de geschillencommissie. Dit geldt tevens voor de directeur van de school.

Een leerling (en/of diens ouders) kunnen in beroep gaan tegen het besluit van de examencommissie van de school om geen diploma te verstrekken. Dit beroep wordt binnen een week na het besluit, schriftelijk bij de examencommissie van de school, t.a.v. de directeur of locatiecoördinator ingediend. De examencommissie van de school legt het beroep voor aan de geschillencommissie.

De geschillencommissie stelt binnen een week (5 werkdagen) na ontvangst van het beroep een onderzoek in, hoort de motivatie van de examencommissie en de ouder(s)/leerling, oordeelt vervolgens naar redelijkheid en billijkheid en neemt een bindend besluit. Dit besluit wordt (schriftelijk en met redenen omkleed) binnen 5 werkdagen (10 werkdagen na ontvangst beroep) aan de leerling c.q. de ouders medegedeeld.

10. VASTSTELLING

Dit reglement is vastgesteld door het bevoegd gezag van de school na afstemming met de Medezeggenschapsraad. De evaluatie en bijstelling van het school eigen reglement is jaarlijks op een door de school te kiezen moment. Dit moment wordt jaarlijks opgenomen in de jaarkalender van Het Molenduin.

11. SLOTBEPALING

In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet en voor zover het de gang van zaken van de examencommissie betreft, beslist de examencommissie.